

Børn og familier i trivsel

"I skolen er der mange krav og mange mennesker og andet, man skal forholde sig til. Men her i gamerrummet med dig er det nemmere, fordi der kun er dig og tre af mine tætte venner. Vi hygger os jo bare, og det hele er ok lige nu"
— dreng, 11 år.

BUPL
NORDJYLLAND

Alt for mange børn kommer ikke i skole

Alt for mange børn kommer ikke i skole. De har det dårligt – psykisk, socialt eller følelsesmæssigt – og ender med bekymrende fravær eller i værste tilfælde decideret skolevægring. Disse børn mister ikke kun undervisning, men hvad værre er, også adgang til fællesskaber, frikvarterer og fritidspædagogiske miljøer i skolefritidsordningen – og det er dybt bekymrende.

I BUPL Nordjylland mener vi, at det er på høje tid at handle – for børnenes skyld.

Der er meget forskellige grunde til det voksende problem, og i BUPL Nordjylland har vi et forslag til, hvordan der kan gøres en indsats for en gruppe af børnene og således også for deres familier.

Det vil naturligvis kræve en investering, men pengene vil komme tilbage ved, at vi mindsker antallet af familier, der skal have udbetalt "tabt arbejdsfortjeneste". Og det er kun på den korte bane. En tidlig og målrettet indsats kan på sigt forebygge behovet for mere omfattende og dyrere indsatser senere i barnets liv.

Det mest afgørende resultat af investeringen er, at flere børn og familier kommer tilbage i trivsel – og det vil være hele indsatsen værd.

Pædagogiske argumenter

For at styrke trivslen og deltagelsesmuligheder blandt de børn, der bevæger sig længere og længere væk fra skolen, foreslår BUPL Nordjylland, at nordjyske kommuner ansætter trivselspædagoger i skolefritidsordningerne. Børnene har ofte mistet tilliden til skolesystemet og fællesskaberne, og har brug for en tryk og relationsbåret genindgang til fællesskabet.

Trivselspædagogen bygger bro mellem barnet, familien og skolen. Gennem nærværende arbejde i skolefritidsordningen – med færre krav og mere fleksibilitet – styrkes barnets tillid, motivation og sociale tilknytning. Fokus er på relationer og trivsel, både for barnet og familien.

Der vil til en start ikke være fokus på undervisning/timetall m.m. Overordnet handler det om at skabe rum for både well-being – trivsel her og nu – og well-becoming – børns langsigtede udvikling og livsduelighed. Det handler om at være et helt menneske.

Selve indsatsen

Indsatsen skal ske i tæt samarbejde med familien – for et barn i mistrivsel er sjældent alene. Det handler først og fremmest om at møde barnet og familien med respekt for deres tempo, skabe relation og lytte til barnets interesser. Herfra kan små fællesskaber og deltagelse i skolefritidsordningen, fritidscenter eller foreninger gradvist opbygges. Når tilliden er etableret, kan barnet sætte ord på, hvad der gør det svært at være en del af fællesskabet. Målet er, at barnet genvinder trivsel, selvtillid og mod.

Arbejdet kræver således tålmodighed, gode relations- og trivselskompetencer, og derfor er det åbenlyst, at det er pædagogerne, der skal løfte opgaven for denne gruppe børn. Det langsigtede mål er naturligvis at børnene bliver en del af klassefællesskabet, og derfor vil det inde i forløbet kræve tæt samarbejde med skolens øvrige medarbejdere.

Vi ved fra forskningen, at fritidspædagogikken har en afgørende betydning for børns trivsel og livsmuligheder. Som en pædagog udtrykker det i rapporten "Pædagogers arbejde med børn og unge i fritidspædagogikken" (DPU, Aarhus Universitet, 2023):

“Der kan sagtens være børn, der mistrives i skolen, men når de kommer her, har de ikke mistrivselsproblemer”.

Praksis**eksempel**

Trivselspædagogen har i samarbejde med det lokale fritidstilbud aftalt at mødes dér som en del af en gradvis brobygning mellem hjem, skole og fritidsliv. Fritidstilbuddet råder over nogle computere, der fungerer som det fælles tredje og skaber en naturlig ramme for samvær.

En middag mødtes trivselspædagogen med barnet og tre nære klassekammerater i fritidstilbuddet, hvor de spillede sammen i et par timer. Den fælles aktivitet blev en tryk og relationsbærende platform, hvor barnet kunne deltage på egne præmisser. Samtidig blev der arbejdet systematisk med at styrke fællesskabet og bygge bro mellem barnets hjem, fritidsliv og skole.

Dette eksempel illustrerer, hvordan trivselspædagogen skaber helhedsorienterede forløb, hvor relationer og trygge fællesskaber bliver grundlaget for barnets vej tilbage til skolens sociale og faglige fællesskab.

I BUPL Nordjylland tror vi på, at investeringen i pædagogressourcer tilknyttet skolefritidsordningerne kan gøre en væsentlig og livsafgørende forskel for børn og familier - og dermed for hele samfundet.

Fakta

Stigning i tabt arbejdsfortjeneste fra 2020 – 2024. Beløbet er det kommunerne i Nordjylland har udbetalt (der gives 50 procent i refusion fra Staten).

Tabt arbejdsfortjeneste	2020	2024	Stigning 2020-2024	Stigning i %
Brønderslev	14.436.000 kr.	21.678.000 kr.	7.242.000 kr.	50 %
Frederikshavn	12.855.000 kr.	20.303.000kr.	7.448.000 kr.	58 %
Hjørring	17.805.000 kr.	26.053.000 kr.	8.248.000 kr.	46 %
Jammerbugt	11.729.000 kr.	16.819.000 kr.	5.090.000 kr.	43 %
Læsø	349.000 kr.	325.000 kr.	-24.000 kr.	-7 %
Mariagerfjord	9.680.000 kr.	18.997.000 kr.	9.317.000 kr.	96 %
Morsø	2.543.000 kr.	4.624.000 kr.	1.981.000 kr.	75 %
Rebild	11.003.000 kr.	18.842.000 kr.	7.839.000 kr.	71 %
Thisted	8.043.000 kr.	10.340.000 kr.	2.297.000 kr.	29 %
Vesthimmerland	11.009.000 kr.	11.703.000 kr.	694.000 kr.	6 %
Aalborg	74.937.000 kr.	120.901.000 kr.	45.964.000 kr.	61 %
<i>I alt</i>	<i>174.389.000 kr.</i>	<i>270.585.000 kr.</i>	<i>96.096.000 kr.</i>	<i>55 %</i>

Kilde: Danmarks statistik

Nedenstående tabel viser, hvor mange børn i de nordjyske kommuner der i almenskolen og på specialskoler har et bekymrende fravær på 20 procent eller derover.

I Nordjylland er der således over 3.000 børn med bekymrende skolefravær.

2.386 børn går i almen skole/skolefritidsordning og 618 børn går i specialskole-/klasse/skolefritidsordning. Vores forslag retter sig i første omgang mod almenområdet.

Bekymrende skolefravær 2024/2025	Almenområdet	Specialområdet
Nordjysk Kommune	Børn med 20% eller mere	Børn med 20% eller mere
Brønderslev	218	91
Frederikshavn	182	43
Hjørring	244	58
Jammerbugt	220	50
Mariagerfjord	209	49
Morsø	53	18
Rebild	113	31
Thisted	169	23
Vesthimmerland	113	12
Aalborg	865	243
<i>I alt</i>	<i>2386</i>	<i>618</i>

Kilde: De nordjyske kommuner. Læsø ej medtaget.

Et (for)simpelt regnestykke

For hver pædagog, der ansættes til trivselsarbejdet, skal det undgås at 2,5 barn får bekymrende fravær og aldrig overgår til decideret skolevægring med risiko for udgifter til tabt arbejdsfortjeneste til en af forældrene. Så vil regnestykket her og nu gå i nul på den korte bane. Når vi ser på den lange bane, er gevinsten meget, meget større.

Investeringsforslag to eksempler

Aalborg: 30 stillinger = ca. 15.000.000 kr.

Kommunen sparer ca. 400.000 kr.* (minus 50 procent i statsrefusion) pr. barn/år i "tabt arbejdsfortjeneste". Hvis investeringen skal gå i nul på den korte bane, kræver det at ca. 75 børn pr. år IKKE får så meget fravær, at det udløser "tabt arbejdsfortjeneste". På den lange bane og menneskeligt er der sparet meget mere end de 15.000.000 kr.

Hjørring: 10 stillinger = ca. 5.000.000 kr.

Kommunen sparer ca. 400.000 kr.* (minus 50 procent i statsrefusion) pr. barn/år i "tabt arbejdsfortjeneste". Hvis investeringen skal gå i nul på den korte bane, kræver det at ca. 25 børn pr. år IKKE får så meget fravær, at det udløser "tabt arbejdsfortjeneste". På den lange bane og menneskeligt er der sparet meget mere end de 5.000.000 kr.

* 400.000 kr. er maksimumbeløbet for tabt arbejdsfortjeneste.

Trivselspædagoger - en fagprofessionel indsats

Det handler først og fremmest om at ville barnet det bedste. Men der er også en samfundsøkonomisk gevinst. Når Nordjyske kommuner i dag udbetaler tabt arbejdsfortjeneste til forældre, der må blive hjemme med deres barn på grund af skoleværing, er det et udtryk for, at der mangler et alternativ. Med trivselspædagoger får vi netop et alternativ – en fagprofessionel indsats, der både støtter barnet og aflaster familien.

Det er en investering i barnets trivsel og fremtid, og samtidig en måde at styrke den forebyggende indsats og mindske de sociale og økonomiske omkostninger på længere sigt.

BUPL
NORDJYLLAND

“

Alt for mange børn i Nordjylland mistrives og kommer ikke i skole. Det koster dyrt – både menneskeligt og økonomisk.

BUPL Nordjylland foreslår at ansætte trivselspædagoger i skolefritidsordningerne for at forebygge skolevægring, styrke børns trivsel og mindske udgifter til tabt arbejdsfortjeneste. Investeringen vil hurtigt kunne betale sig – og på længere sigt sikre bedre liv for børn og familier samt færre sociale og økonomiske følgeomkostninger for kommunen.

”

